

**უმაღლესი და პროფესიული
სასწავლებლის დამთავრება
ყოველთვის არ მთავრდება დასაქმებით**

doi.org/10.36962/104/6-9/20216957

ზაირა ღუდუშაური

ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი,
სტუ პროფესორი
ირინე ნიკლაური
სტუ დოქტორანტი

რეზიუმე

განხილულია ახალგაზრდების უმუშევრობის პრობლემა და ამის მიზეზად დასახელებულია საქართველოს უმაღლეს და პროფესიულ განათლების სისტემის შეუსაბამობა შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან.

საქართველოს უმუშევარ მოსახლეობას შორის დომინანტია ახალგაზრდობა. ისინი ამთავრებენ პროფესიულ სასწავლებლებს ან უმაღლეს სასწავლებლებს, მაგრამ პროფესიით ვერ საქმდებიან, ამას ადასტურებს შრომის ბაზრის კვლევები და აგრეთვე, საქართველოს განათლების და მეცნიერების სამინისტროს პროფესიული განათლების დეპარტამენტის მიერ 2017 წელს ჩატარებული კვლევა, რომლის დასკვნით ნაწილში კურსდამთავრებულთა დასაქმების მაჩვენებლად 56,2 დასახელდა.

სტატიის ავტორებს ახალგაზრდობის უმუშევრობის პირველ მიზეზად სწორედ შრომის ბაზარზე არსებული სამუშაო ძალის მოთხოვნა-მიწოდების დისბალანსი აქვთ დასახელებული, ახალგაზრდებში არასაკმარისი ცოდნის და ბაზარზე მოთხოვნადი უნარების არარსებობის ერთ-ერთ მიზეზად კი, ავტორები

განათლებისთვის სახელმწიფო დაფინანსების სიმცირეს ასახვლებენ. ასეთი მცირე რესურსებით უმაღლეს და პროფესიულ სასწავლებლებს უჭირთ მაღალკვალიფიციური პროფესიონალი პედაგოგების დაქირავება, რაც, ცხადია, ამცირებს სწავლების ხარისხს. მცირე დაფინანსების გამო პროფესიული და უმაღლესი სასწავლებლები (განსაკუთრებით კერძო სექტორში) ეკონომიას ძირითადად შრომის ანაზღაურებაში აკეთებენ. 5-10 ლარიანი საათობრივი ხელფასი მათთან ნორმალურად ითვლება. ასეთ ანაზღაურებაზე კი მოდის მხოლოდ დაბალი კვალიფიკაციის მასწავლებელი. ავტორები თვლიან, რომ კურსდამთავრებულთა თითქმის ნახევარი სწორედ ცოდნის დაბალი დონის გამო არის უმუშევარი.

მეორე მიზეზად ავტორებს ცოდნის გაკონტროლების ტექსტური მეთოდი მიაჩნიათ და, თვლიან, რომ ამ მეთოდით შეუძლებელია სტუდენტის ცოდნის სიღრმის შეფასება.

სტატია მთავრდება შემაჯამებელი დასკვნით.

საკვანძო სიტყვები: დასაქმება; ახალგაზრდების უმუშევრობა; უმაღლესი განათლება; პროფესიული განათლება; შრომის ბაზარი; მოთხოვნა-მიწოდება შრომის ბაზარზე.

შესავალი

ეპოქები ერთმანეთისგან განსხვავდებიან იმით, თუ იმ დროს მცხოვრებმა ხალხებმა როგორი მატერიალური და სულიერი კულტურა შექმნეს. ამ კულტურას განათლებული ადამიანები ქმნიან. აქედან გამომდინარე, ყველა ქვეყანა უნდა მიისწრაფოდეს განათლების სისტემის სრულყოფისკენ, მოსახლეობის ინტელექტუალური პოტენციალის განვითარებისკენ.

ის ფაქტი, რომ ცოდნაზე დაფუძნებული ეკონომიკური ინდექსი საქართველოში არის 4,969155 და არა 10,0, რაც განათლების სისტემის საუკეთესოების მაჩვენებელია [1, გვ. 57-58], ეს უკვე იმას ნიშნავს, რომ ამ მხრივ ჩვენთან ყველაფერი რიგზე არ არის.

ქირითადი ტექსტი

საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო სამსახურის ინფორმაციით 2020 წელს, ახალი მეთოდოლოგიით გამოთვლილი უმუშევრობის დინე 18,5%-ს შეადგენდა [2, გვ. 42]. მართალია, ეს მაჩვენებელი წინა წლებთან შედარებით შემცირებულია, კერძოდ, 2014 წელთან შედარებით, მან 5,4 პუნქტითაც კი მოიკლო, მაგრამ, უმუშევრობის ბუნებრივ დინეზე (5-7%) მის დასვლას, ამ ტემპის პირობებში, 10-ზე მეტი წელი დასჭირდება. ასეთ დროს, საქართველოს დაუსაქმებელი მოსახლეობა შიმშილობს. სოციალურ შემწეობაზე ერთი მილიონი ადამიანი რეგისტრირებული, და, აქედან მხოლოდ 532 ათასი იღებს მინიმალური სიდიდის სოციალურ შემწეობას, მთლიანი შიდა (სამამულო) პროდუქტის სულადობრივი მოცულობა შემცირდა 4739 დოლარიდან 4275 დოლარამდე, დანაზოგის დონე 14,3%-დან 13,4%-მდე და ა. შ. [1].

საქართველოში გამეფებული ქრონიკული უმუშევრობის დაძლევა საქართველოს ეკონომიკისთვის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს. საქართველოს შრომის ბაზრის ანალიზით ირკვევა სოციალურ-შრომითი ურთიერთობის მთელი რიგი პრობლემებიც, რომელთა არსებობა კიდევ უფრო ამწვავებენ ამ საკითხს. ესენია [3, გვ. 19]:

1. სამუშაო ძალის მოთხოვნა-მინოდებას შორის არსებული დისბალანსი (უმუშევრობის მაღალი დონის პირობებში სახეზეა ცალკეულ პროფესიების და კვალიფიკაციის სამუშაო ძალის დეფიციტი).

2. არაეფექტიანი დასაქმება, ე. წ. „ღარიბი დასაქმებულების“ არსებობა.

3. კადრების მომზადება-გადამზადების და პროფესიული განათლების სისტემის ორგანიზაციის დაბალი დონე.

4. უმუშევრობის მაღალი დონე ახალგაზრდებში (უმალეს და პროფესიულ განათლების მქონე პირთაგან მხოლოდ 24%-ია დასაქმებული და მუშაობს პროფესიით) და ა. შ.

ახალგაზრდები ჩვენი მოსახლეობის მეტად მნიშვნელოვანი სოციალურ-დემოგრაფიული ჯგუფია. მათი ღირსეული დასაქმების პრობლემის გადაწყვეტა ყველა განვითარებული ქვეყნის

უმთავრეს ამოცანას წარმოადგენს. ასეთ რაკურსში უნდა განიხილებოდეს იგი ჩვენთანაც. ჩვენს ქვეყანას არსებული სირთულეებიდან გამოიყვანს მხოლოდ ახალგაზრდა თაობის სწორი აღზრდა-განათლება. იგი საზოგადოების გადარჩენისა და შემდგომი წინსვლის რეალური გზაა [4, გვ. 18].

დღეს, საქართველოს უმუშევარ მოსახლეობას შორის დომინანტია ახალგაზრდობა. მოთხოვნა ახალგაზრდა სამუშაო ძალაზე, თუ მას არ გააჩნია სამუშაო გამოცდილება და მაღალი პროფესიული უნარ-ჩვევები, შრომის ბაზარზე დაბალია. სამუშაო გამოცდილების არ ქონის გამო, რაც სწავლა ახლადდამთავრებულთათვის სრულიად ბუნებრივია, ისინი დაბალკონკურენტუნარიანები არიან. მაგრამ არის მეორე უფრო მტკივნეული პრობლემა. ეს არის მათი დაბალი პროფესიონალიზმი. ისინი ამთავრებენ უმაღლეს ან პროფესიულ სასწავლებლებს, იღებენ სათანდი დიპლომებს, მაგრამ, ვერ საქმდებიან. 2015 წელს საქართველოს განათლების და მეცნიერების სამინისტროს პროფესიული განათლების დეპარტამენტის კვლევით დადგინდა, რომ პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების კურსდამთავრებულთა 50,6% დაუსაქმებელია [5]. არც შემდეგ გამოსწორდა მდგომარეობა. იგივე ორგანიზაციამ უკვე 2017 წელს ჩატარებულ კვლევაში კურსდამთავრებულთა დასაქმების მაჩვენებლად მხოლოდ 56,2% დაასახელა [3, გვ. 25]. ძირითადი მიზეზი, რის გამოც კურსდამთავრებულები ვერ პოულობენ სამუშაოს, არის დაბალი მოთხოვნა პროფესიაზე (23,7%), საკმარისი ცოდნის და უნარების უქონლობა (15%), გამოცდილების უქონლობა (23,1%).

როგორც უკვე აღვნიშნეთ, ახალკურსდამთავრებულს რომ გამოცდილება არ ექნება, ეს ბუნებრივია, მაგრამ, რა უშლის ხელს ჩვენს უმაღლეს თუ პროფესიულ სასწავლებლებს, რომ ახალგაზრდები მოამზადონ მოთხოვნად პროფესიებში? ან რატომ ვერ აძლევენ ისინი მათ საკმარის ცოდნას და ვერ უვითარებენ უნარებს? საქართველოს მოსახლეობის უმუშევართა სტრუქტურაში, რომ 32,34% უმაღლესი განათლების, ხოლო 21,86% პროფესიული განათლების მქონე პირია [3, გვ. 26], ეს ამ

სასწავლებელთა სისუსტეს აშკარად ადასტურებს. დასაწინაა, რომ საქართველოს განათლების სისტემამ ბოლო პერიოდის რეფორმების არაერთი მცდელობის მიუხედავად, დასახულ მიზანს - ხარისხიან და დასაქმებაზე ორიენტირებულ განათლების უზრუნველყოფას, ვერ მიაღწია. კიდევ უფრო დასაწინაა, რომ 2018 წლის ინფორმაციით საქართველოს განათლების ხარისხის მაჩვენებელი 24 პოზიციით არის გაუარესებელი და მსოფლიო ეკონომიკური ფორუმის გლობალური კონკურენტუნარიანობის ანგარიშის მიხედვით 137 ქვეყანას შორის 107-ე ადგილი გვიკავია [6, გვ. 88].

ქართველები ნიჭიერი ხალხიაო, - ამბობენ. ეს მოარული გამოთქმა უსაფუძვლოდ არ შექმნილა. ეს რომ ასეა, ამას ჩვენი ხალხის მრავალსაუკუნოვანი ნაშრომ-ნაღვანი ადასტურებს. ეს გამოჩნდა წლების მანძილზე, მათ მიერ შექმნილ ინტელექტუალურ პროდუქტში, იქნება ეს მედიცინაში, არქიტექტურაში, ავიაციაში, საინჟინრო საქმეში, თუ სხვაგან. დღევანდელი ახალგაზრდობა მათი მემკვიდრეებია, მათი გენური კოდის მატარებლები. ნუ ჩავკლავთ ამ ნიჭს ამ ახალგაზრდებში, ნუ ვაქცევთ მათ ემიგრანტებად, გერმანიაში ყოლოს თუ მარწყვის კრეფაზე, მის დასაწყობებასა და შეფუთავზე გამოცხადებულ 467 ვაკანსიაზე, რიგში ჩამდგარ 97436 ქართველის უიმედო წევრებად...

შექმნილი პრობლემის ერთ-ერთი დიდი მიზეზი, ჩვენი აზრით, ალბათ, ამ სასწავლებლების დაფინანსების სიმცირეც არის. 2019 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან განათლებაზე გამოყოფილა 1499,8 მლნ ლარი [7, გვ. 14]. იმ წლის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ასიგნებების მთლიანი მოცულობა 9975,5 მლნ ლარს შეადგენდა [1, გვ. 235], ანუ განათლებაზე დაიხარჯა მისი მხოლოდ 15%. ასეთ დროს, იმავე წელს თითქმის იმდენივეა (1387,7 მლნ ლარი) დახარჯული საბაზრო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებაზე, გზების მოვლა-შენახვაზე, ახალი მაგისტრალის, შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გზების მშენებლობაზე [7, გვ. 13].

ჩვენი სტატიის წამკითხველმა შეიძლება იფიქროს, რომ შეცდომა გაგვეპარა. არა და არა. როგორც აღვნიშნეთ, განათ-

ლებაზე დაიხარჯა 1499,8 მლნ ლარი, გზების მშენებლობასა და მოვლ-შენახვაზე - 1387,7 მლნ ლარი. პირველი საქართველოს 2019 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მთლიანი ასიგნების (9975,5 მლნ ლარი) 15%-ია, მეორე - 13,9%. მათ შორის განსხვავება მხოლოდ 1,1%-ია.

ახლა, ჩვენ, ამ სტატიის ავტორები - ზაირა ლუდუშაური და ირინე ნიკლაური, ვეკითხებით საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ავტორებს: გლობალურ სამყაროში ქართველი ერის ღირსეული პოზიციის წარმოსაჩენად თავისი წონადობით ქართველი ახალგაზრდობის ანუ ჩვენი მომავლის სწავლა-განათლება და გზების და მაგისტრალების მშენებლობა ტოლფასად მიგაჩნიათ? ვერ დავიჯერებ, რომ თქვენ ასე ანაწილებთ საკუთარ ოჯახის ბიუჯეტსაც და იქაც, თქვენი საცხოვრებელი სახლის კარ-მიდამოს მოწყობაზე იმდენსვე ხარჯავთ, რამდენსაც შვილების განათლებაზე. დიახ, გზებიც, მაგისტრალებიც, ხიდებიც და გვირაბებიც საქართველოს კარ-მიდამოა. დიახ, ისინიც საუკეთესო უნდა გვექონდეს, მაგრამ, როცა ბიუჯეტური რესურსი არასაკმარისია, მაშინ, პრიორიტეტებია ასარჩევი. ასეთ დროს, ახალგაზრდობის განათლებას არაფერი არ უნდა დაუდგეს წინ, მისი საპირწონეც არაფერი არ უნდა აიყოს! კი, ფორს-მაჟორულ სიტუაციებში - ომი, რევოლუცია და სხვა მისთანები, გამონაკლისებიც არსებობს, მაგრამ, მითხარით, მათ შორის რომელი გვექონდა საქართველოში 2019 წელს?

ასეთი მწირი დაფინანსებით, ცხადია, უმაღლესი და პროფესიული სასწავლებლები სტუდენტებს სათანადო ცოდნას ვერ აძლევენ. ეკონომიას ისინი ძირითადად შრომის ანაზღაურებაში აკეთებენ. 5-10 ლარი საათობრივი ხელფასი მათთან, ჩვეულებრივად, ნორმალურად ითვლება. ასეთ ანაზღაურებაზე კი მოდის მხოლოდ დაბალი კვალიფიკაციის მასწავლებელი. ჰოდა, შედეგიც სახეზეა - კურსდამთავრებულთა ნახევარი უმუშევარია სწორედ ცოდნის დაბალი დონის გამო.

ასე თუ გაგრძელდა, „განათლების მზე საქართველოში ვეღარ იკაშკაშებს“. ასე თუ გაგრძელდა, ჩვენი ახალგაზრდობა ჯიბეში უმაღლესის თუ პროფესიული სასწავლებლის დიპლო-

მით შავ მუშად თუ გამოადგება ევროპელ დამსაქმებელს. სამწუხაროდ, ეს პროცესი საქართველოში დაწყებულია - გერმანიაში მარწყვის კრეფაზე დასასაქმებლად საქართველოს დასაქმების სააგენტოსთან ქართველი ახალგაზრდების რიგი დგას.

აი, ეს არის ჩვენი დღევანდელი რეალობა!

გვინდა ჩვენ ასეთი საქართველო?

გვინდა ჩვენ ასეთი ქართველები?

ალარ გვიშველის იმით თავისმოწონება, თექვსმეტი საუკუნის წინ ბერძენი მოღვაწე თემიტიოსი (თუ ევგენიოსი), რომ აცხადებდა: - „მე განათლება კოლხეთში მივიღეო“. დღეს, თავი დღევანდელი განათლებით უნდა მოვიწონოთ. გამოგვიჩნდებიან ოპონენტები და გვეტყვიან: „ჩვენ კი ვასწავლით, მაგრამ, სტუდენტები ზარმაცობენო“. როცა კურსდამთავრებულთა უმრავლესობა დაუსაქმებელია, შეუძლებელია ეს სტუდენტების სიზარმაცეს დავაბრალოთ. ბოლოს და ბოლოს, არსებობს ინდივიდუალური სიზარმაცე, მაგრამ, კოლექტიური სიზარმაცე ხომ არ არსებობს? ჩვენი აზრით, სწავლა/სწავლების ხარისხია გასაუმჯობესებელი, ზოგიერთი შემთხვევაში, ფორმაც კი შესაცვლელი. ცოდნის ტესტურმა შემონმებამ მოკლა ცოდნის სიღრმე, იგი ზედაპირული გახადა. ამ შემთხვევაში ჩემი სიმპათია არა ტესტური, არამედ, ზეპირი გამოცდებისკენ იხრება. იქნებ გვეფიქრა ამაზე.

ამის გარდა, განსაკუთრებით მისახედია კერძო უმაღლესი და პროფესიული სასწავლებლები - ვინ ასწავლის და რას ასწავლის, თუ რა უნდა ასწავლონ, ეს კლასიფიკატორით არის განსაზღვრული, მაგრამ ვინ არიან ამ 5 თუ 10 ლარიან საათობრივ ანაზღაურებაზე მყოფ მასწავლებელთა რანგში, ეს სიღრმისეულად შესასწავლია. ამის გარკვევა არ იქნება ძნელი, თუ პრაქტიკაში შემოვიღებთ ლექცია-სემინარებზე კომისიურ დასწრებას. ეს ის მექანიზმია, რომლის „შიშით“ უცოდინარი მასწავლებელი თავს დაანებებს მასწავლებლობას, ან შეეცდება კვალიფიკაციის ამაღლებას, მცოდნე კი - კიდევ უფრო ისწავლის.

ეს მეთოდი საბჭოთა დროს არსებობდა და ნუ გვგონია, რომ ყველაფერი საბჭოური ცუდი იყო. ნუ ვინწონებთ თავს იმით, რომ

ჩვენი ცხოვრების გზა ამერიკულ ღირებულებებს დავუკავშირეთ, და, დიდი შემართებით ნუ ვსაუბრობთ ამერიკის სამშალო და უმაღლეს განათლების უპირატესობებზე. თურმე, ამერიკაშიც სერიოზულად დგას განათლების ხარისხის და მეთოდოლოგიის პრობლემა [8, გვ. 391-392]. ამერიკული კოლეჯების ეხლანდელი აბიტურიენტების 52 პროცენტს თურმე არ შეუძლია რუკაზე გაარკვიოს სად მდებარეობს ნიუ-იორკი, 30 პროცენტი კი, რუკაზე ვერ ახდენს წყნარი ოკეანის იდენტიფიცირებას [9]. ჩემი ოპონენტები მეტყვიან - „რა მოხდა, მათ მხოლოდ გეოგრაფია არ სცოდნიათ“; ამერიკელმა პოლიტოლოგმა ზ. ბჟეზინსკიმ, კი, სწორედ ამ და ბევრ სხვა მიზეზის გამო, უმკაცრესი შეფასება მისცა ამერიკის განათლების სისტემას და თქვა: „უნდა ვალიარო, რომ ამერიკელი ხალხი უვიცია. მათ არავითარი წარმოდგენა არა აქვთ გარესამყაროზე“ [9].

ასეთ დროს, მსოფლიოში მხოლოდ 20 წამყვარი უნივერსიტეტია და აქედან 18 ამერიკის შეერთებულ შტატებშია. რადგან ამერიკა, რომელსაც ამდენი წამყვანი უნივერსიტეტი აქვს, და, მაინც ფლობს პრობლემებს განათლებაში, აბა, ჩვენ, რაღა გამონაკლისი ვიქნებით(?!). მთავარია დავინახოთ და ვალიაროთ ეს პრობლემები, და, მოვძებნოთ მათი გადაწყვეტის გზები. ეს უნდა გააკეთოს უკლებლივ ყველა საგანმანათლებლო დაწესებულებამ - კერძოც და სახელმწიფოებრივმაც, ხოლო ამ ღონისძიების თაოსანი უნდა იყოს საქართველოს განათლების და მეცნიერების სამინისტრო.

დასკვნა. ჩვენი და ჩვენზე უფრო კომპეტენტური მეცნიერების დაკვირვებით, რომლებიც ჩვენ ამ სტატიაში მოვიხსენიეთ, იკვეთება საქართველოს შრომის ბაზრის მოთხოვნების შეუსაბამობა განათლებასთან. უმაღლეს და პროფესიულ სასწავლებლების კურსდამთავრებულთა სრული დასაქმების მიზნით ეს დისბალანსი აუცილებლად უნდა გამოისწორდეს. ეს მიიღწევა განათლების ხარისხის ამაღლებით, სწავლა/სწავლების ფორმების დახვეწით, და, რაც მთავარია, განათლების სფეროს ბიუჯეტური დაფინანსების გაზრდით.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. დანელია ს. ცოდნაზე დაფუძნებული ეკონომიკის ინდექსის მნიშვნელობა საქართველოში. ჟ. „ეკონომიკა“. 2020. #3-4.
2. საქართველოს სტატისტიკური სამსახურის ინფორმაცია.
3. ცარციძე მ. შრომის ბაზრის აქტიური პოლიტიკა და ახალგაზრდების დასაქმების თავისებურებები საქართველოში. ჟ. „ეკონომისტი“. #2. 2019.
4. მეტრეველი რ. განათლების მზე საუკუნეებში იკაშკაშებს! ჟ. „ეკონომიკა და ბიზნესი“. #1. 2018.
5. კვლევა 2015. <http://www.mes.gov.ge/Tracer Study>. 12
6. გაგნიძე ი. კლასტერსა და სამეწარმეო უნივერსიტეტებს შორის სისტემური კავშირის როლი ეკონომიკის განვითარებაში. ჟ. „ეკონომიკა და ბიზნესი“. #1. 2018.
7. ქვეყნის ძირითადი მონაცემები და მიმართულებები 2021-2024 წლებისთვის (გადამუშავებული ვარიანტი). საქართველოს მთავრობა. თბ., 2020.
8. კვესელავა ი. ქვეყანას სჭირდება კომპასიანი ხელისუფლება, რომლის ხომალდმაც უზიფათოდ და დროულად უნდა მიიღოს სასურველ ნაპირს. ჟ. „ბიზნესინფორმაცია“. #3-4. 2018.
9. ბუბინსკი ზ. სტრატეგიული ხედვა: ამერიკა და გლობალური ძლიერების კრიზისი. 2012.

REFERENCES:

1. Danelia S. The Importance of the Knowledge-Based Economy Index in Georgia. Journal “Economics”. 2020. # 3-4.
2. Statistical Yearbook of Georgia. Tb., 2020.
3. Tsartsidze M. Active labor market policy and peculiarities of youth employment in Georgia. journal “Economist”. # 2. 2019.
4. Metreveli R. The sun of education will shine for centuries! journal “Economics and Business”. # 1. 2018.
5. Research 2015. <http://www.mes.gov.ge/Tracer Study>. 12
6. Gagnidze I. The role of the systemic link between the cluster and the entrepreneurial universities in the development of the economy. journal “Economics and Business”. # 1. 2018.

7. Basic country data and directions for 2021-2024 (revised version). The government of Georgia. Tb., 2020.

8. Kveselava I. The country needs a compass government whose ship must reach the desired shore safely and on time. journal "Business-engineering". # 3-4. 2018.

9. Bzezinski Z. Strategic Vision: America and the Global Power Crisis. 2012.

GRADUATION FROM HIGHER AND VOCATIONAL SCHOOL DOES NOT ALWAYS END WITH EMPLOYMENT

Zaira Gudushauri,

Academic Doctor of Economics
Professor of Georgian Technical University

Irine Tsiklauri,

Doctoral Candidate of
Georgian Technical University

RESUME

In the article - "**Graduation from higher and vocational school does not always end with employment**" – it is discussed the problem of youth unemployment and the reason for this is the incompatibility of the higher and vocational education system in Georgia with the requirements of the labor market.

Youth is dominant among the unemployed population of Georgia. They graduate from vocational schools or colleges but do not work according to their professions, it is proved by labor market research, as well as by 2017 survey of the Department of Vocational Education of the Ministry of Education and Science of Georgia, in their conclusion part it was mentioned 56.2 graduates in employment.

The authors of the article mention the demand-labor imbalance in the labor market as the first reason for youth unemployment, and one of the reasons for the lack of knowledge and skills, in the market among young people is the lack of state funding for education. With such small resources, higher and vocational schools find it difficult to hire highly qualified professional teachers, which obviously reduces the quality of teaching. Due to low funding, vocational and higher education institutions (especially in the private sector) make savings mainly on wages. An hourly salary of 5-10 GEL is considered as normal with them. Only the low-qualified teachers come to such payment. The authors consider that almost half of the graduates are unemployed precisely because of their low level of knowledge. The authors consider the test method of knowledge control as the second reason and believes that this method makes it impossible to assess the depth of knowledge of the student.

The article ends with a summarizing conclusion.

Key words: Employment; Youth unemployment; High education; Vocational education; Labor Market; Demand-supply in the labor market.